

Slovene Adult Andragoški Education center Republike Slovenije
Andragoški center Slovenije

NOVIČKE

OKTOBER 1994/10

▲ DOMA IN V SVETU ● Izobraževanje in učenje odraslih ● Izobraževalna sredšče za razvoj demokracije ● Izobraževanje odraslih v novi sestavi ▲ KOTIČEK JE VAŠ ● Uspesabiljanje slalomkrovcev ● S POTI ● Izobraževanje odraslih v kanadski provinči Britanska Kolumbija ● KONFERENCE, SEMINARJI ● Peta mednarodna konferenca o zgodovini izobraževanja odraslih ● Smeri raziskovanja izobraževanja odraslih ● Izobraževanje odraslih in demokracija v večkulturni družbi ▲ PREBRALI SMO ZA VAS ● Workplace 2000 ● PRIPRAVLJAMO ● Seminar Stephana Haslama ● Predavanja dr. Brian Streeta ● Štečanja ob petkih ● OBVESTILI ● Razpis nagrad Republike Slovenije na področju šolstva ● Strokovni posvet ● ADS ● NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS

PROGRAMSKA ZASNOVA NOVIČK

- Novičke so skupni informativni bilten za izobraževanje odraslih v Sloveniji. Z Novičkami želimo zboljšati obveščenost vseh, ki delamo na tem področju ali pa smo kakor koli povezani z izobraževanjem in učenjem odraslih v Sloveniji.
- Uporabniki in naročniki Novičk so lahko posamezniki in organizacije; tisti, ki se ukvarjajo z izobraževanjem in učenjem odraslih poklicno, in tudi tisti, ki delajo to prostovoljno (v društvenih, strokovnih, verskih, političnih in drugih prostovoljnih organizacijah).
- Z vsebinsko zasnovo predvidevamo, da bomo v Novičkah objavljali tele vrste informacij o izobraževanju in učenju odraslih doma in v svetu:
 - opis in prikaz dogodkov in dejavnosti v izobraževanju odraslih;
 - razvojne, raziskovalne in druge programe in projekte;
 - sporočila o organizacijah, njihovih potrebah, načrtih in dejavnosti;
 - podatke o izobraževalnih programih in razvoju programov;
 - sporočila o politiki in strategiji izobraževanja odraslih;
 - novosti v upravljanju in zakonodaji;
 - statistične podatke;
 - mnenja, stališča in predloge;
 - podatke in informacije o možnostih in virih za učenje;
 - podatke o napovedanih prireditvah, posvetih, publikacijah in drugih strokovnih dogodkih;
 - prikaze novih knjig, člankov ter didaktičnega in drugega gradiva ter novosti s knjižnega trga;
 - novosti iz naših knjižnic, predvsem iz knjižnice ACS.
- V Novičkah bomo objavljali kratke, jedrnate, objektivne in nepristranske informacije.
- Novičke izhajajo praviloma vsak mesec, gradivo za posamezno številko zbiramo do 15. v mesecu. Za stik s tujino bomo štirikrat na leto izdali Novičke v angleškem jeziku.
- Uporabniki prejemajo Novičke brezplačno. Tako bo tudi v prihodnje, če bomo lahko stroške za njihovo izdajanje poravnali iz javnih sredstev za izobraževanje odraslih.
- Novičke ureja in izdaja Informacijsko središče ACS. Odgovorni osebi: mag. Vida A. Mohorčič Špolar - vodja Informacijskega središča, in Peter Monetti - urednik Novičk.
- Naslov uredništva je: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 61000 Ljubljana, telefon: 061 446 482, faks: 061 445 881, elektronska pošta:

X.400: S=SAEC;OU=GUEST;PRMD=AC;ADMD=MAIL;C=SI

RFC-822: saec@guest.arnes.si

DECnet: STENAR::LJACRS

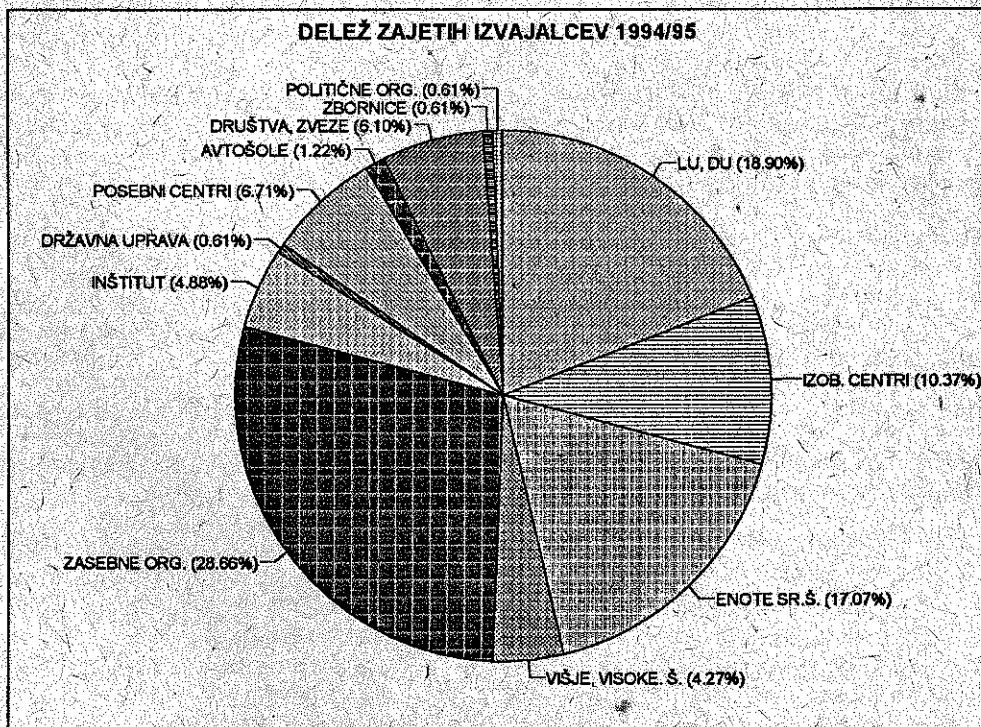
Opozorilo: Naslovi elektronske pošte so spremenjeni!

DOMA IN V SVETU

Izobraževanje in učenje odraslih Izvajalci in programi 1994/95

Letošnji Pregled izobraževanja in učenja odraslih v Sloveniji, šestí po vrsti, je izšel v malo drugačni obliki, kot smo bili vajeni doslej. Zasnovali smo ga kot snopič listov s podatki o izvajalcih in programih, ki jih bomo zamenjali takrat, ko bodo podatki zastareli. Želimo si, da to ne bi bilo le enkrat na leto, in ne samo na podlagi vprašalnika, temveč večkrat. Na to bomo morali verjetno še malo počakati, da se za takšno sprotro spremjanje in objavljanje pripravimo vsi.

Letošnji Pregled izobraževanja in učenja odraslih zajema podatke o 164 izvajalcih (lani 189) in 2525 programih (lani okoli 2800). Obojih je nekaj manj tudi zato, ker podatkov, ki so prišli na center septembra nismo več upoštevali. Delež posameznih izvajalcev v pregledu prikazuje slika.

V primerjavi z lanskim letom je zajetih več delavskih in ljudskih univerz, enot za izobraževanje odraslih pri srednjih ter viših in visokih šolah, zasebnih izobraževalnih organizacij, inštitutov in avtošol, društev in zvez društev, gospodarskih zbornic in političnih organizacij, ki smo jih lani prikazali kot "drugi izvajalci". Manj je izobraževalnih centrov (morda tudi zaradi reorganizacij, ki še potekajo), izvajalcev izobraževanja v državni upravi in posebnih centrih.

Tudi letošnje podatke smo zbrali z vprašalnikom. Poslali smo ga vsem izobraževalnim in drugim organizacijam, ki se ukvarjajo z izobraževanjem odraslih. Zopet lahko rečemo, da smo zajeli večino izvajalcev izobraževanja odraslih, čeprav bi jih, glede na število respondentov v študijskem letu 1992/93, radi še več.

Pregled smo spet razdelil v dve "knjigi". V prvi, Izvajalci (A), je najprej abecedni pregled programov, njihovih izvajalcev po regijah in imenskem abecednem vrstnem redu. Ob koncu je v stolpcu dodana številka strani, na kateri je opis programa v drugi knjigi, Programi (B).

Pri vsakem izvajalcu so navedeni njegovi temeljni podatki: ime in priimek direktorja(ice), naslov, telefon, faks, priimek in ime osebe, odgovorne za izobraževanje odraslih, ter kratek opis izvajalske organizacije. V ljubljanski in mariborski regiji smo dodali še pregled članic obeh univerz, ki izobražujejo odrasle v programih za pridobitev izobrazbe.

Vsak program je označen s svojo šifro, ki pomaga pri iskanju v drugi knjigi, Programi (B), kjer so navedeni podrobnejši podatki o vsebinski programu, o tem, komu je program namenjen, za katera dela izobražuje, ipd. V tej so navedeni vsi programi po področjih izobraževanja. Razvrščeni so po šifrantu, ki je objavljen v zadnjem delu knjige. Opis programov obsega podatke o vrsti programa, komu je namenjen in za katera dela, o vpisnih pogojih, o tem, ali je program verificiran ali ne, in ali predvideva preskus znanja ali ne.

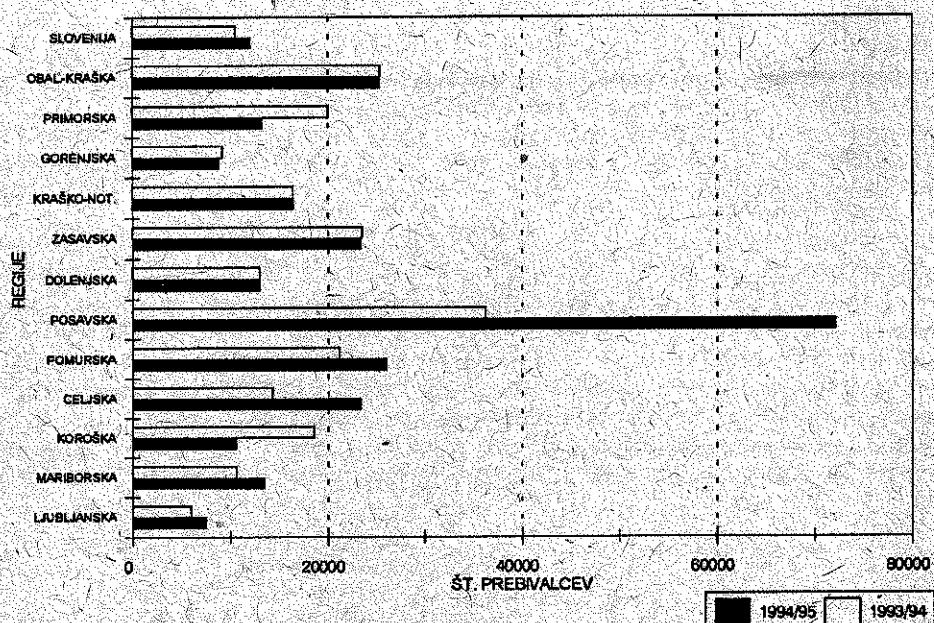
Za podobne programe smo poiskali skupne stične točke in posamezne dele programov združili v en program, ki ga delovno imenujemo "standardni". Ta je tudi objavljen. S tem se posebnosti posameznih izvajalcev sicer izgubijo, izraziteje pa se pokažejo skupne značilnosti posameznih programov. Zato svetujemo uporabnikom, da nadrobnejše podatke o njem poiščejo pri izvajalcu.

Na koncu je pred šifrantom programov tudi šifrant izvajalcev, kjer šifra označuje številko regije (02 je npr. številka mariborske regije), skupino, v katero je izvajalec razvrščen (dvanaest skupin - npr. 01 pomeni delavsko ali ljudsko univerzo), in zaporedno številko izvajalske organizacije v skupini.

Daleč največ programov ima, tako kot lani, ljubljanska regija (924), sledita gorenjska (314) in mariborska (295). Najmanj programov je v zasavski regiji (5 programov), posavski (30) in kraško-notranjski (55, lani 41). Glede na število prebivalcev pride v ljubljanski regiji 555 ljudi na en program, v gorenjski 620 in mariborski 1102. V regijah z najmanj programi je v zasavski regiji 9363 ljudi na en program, v posavski 2404 in v kraško-notranjski 899. Več informacij o tem nam daje slika, ki prikazuje število prebivalcev na izvajalca letos v primerjavi s študijskim letom 1993/94.

ŠTEVILLO PREBIVALCEV NA IZVAJALCA

1994/95, 1993/94

Poleg knjižne izdaje je Pregled izobraževanja in učenja odraslih, tako kot lani, na voljo tudi na računalniški disketi. Ravnanje z njo ni zahtevno in nam vso ponudbo izobraževalnih programov predstavi s sistemom menijev. Ko program poženemo, si lahko izberemo želeni položaj. Pogledamo, kdo vse so izvajalci posameznih programov, kateri so po regijah, lahko pa jih poiščemo tudi po njihovih poštnih številkah.

In še cene:

Programi v knjigi: 5600 tolarjev (prometni davek je vračunan v ceno); in na računalniški disketi: 5600 tolarjev (prometni davek je vračunan v ceno).

Letošnja novost: prodaja v kompletu! Naročite knjigo, dobite tudi disketi! Če naročite disketi, se knjigi ne morete ogniti.

Mag. Vida A. Mohorčič Špolar, ACS

Izobraževalno središče za razvoj demokracije (ISEDEM)

Pobuda za ustanovitev

Vlada Republike Slovenije je v svojem proračunu za leto 1994 zagotovila zagonska sredstva za ustanovitev posebnega središča, ki bi se ukvarjalo s posebno vrsto izobraževanja - z izobraževanjem za razvijanje demokracije. Na pobudo mag. Jožeta Miklavca, vodje Sektorja za izobraževanje odraslih, smo v ACS pripravili zasnove za delovanje takšnega središča. Zasnovo sta pripravila mag. Vida A. Mohorčič Špolar in dr. Zoran Jelenc.

Potreba po takšnem središču je očitna. Značilna je za vse države nekdanjega socialističnega bloka, saj se tu politične in družbenе razmere korenito spremenijo, to pa zahteva tudi intenzivno pripravo (izobraževanje, vzgojo) prebivalstva na spremenjene in spremenljajoče se razmere. Državljanško vzgojo, kot smo v slovenskem jeziku poimenovali to izobraževanje v Terminologiji izobraževanja odraslih (v angl. jeziku ga imenujejo 'civic education'), sicer poznajo v vseh demokratičnih družbah. Ne smemo je enačiti z 'družbenopolitičnim izobraževanjem', kakršno smo poznali pred zlomom centralno-partijske socialistične družbenе ureditve; odprava koncepta in predstave o 'družbenopolitičnem' izobraževanju je celo ena temeljnih in zahtevnih nalog državljanške vzgoje.

Posebno aktualne teme državljanške vzgoje v nekdanjih državah vzhodnega bloka so zlasti:

- pomoč državljanom pri razumevanju, sprejemanju in dejavnem razvijanju demokratične družbe in politike ter procesov njenega oblikovanja in delovanja;
- usposabljanje in preusposabljanje državljanov za novo organiziranost in delovanje gospodarstva;
- pomoč državljanom pri reševanju vprašanj zaposlenosti;
- vprašanja življenjskega sloga;
- vprašanja varstva narave in ekološke vzgoje;
- vzgoja porabnikov;
- potrebe posebnih skupin prebivalstva (npr. migranti, begunci, prebivalci na podeželju);
- splošnoizobraževalne teme (npr. znanje za vsakdanje življenje, humanistično znanje).

Predlagano novo izobraževalno središče bi se ukvarjalo z razvijanjem zasnov in sistema državljanške vzgoje ter organiziranjem njenega delovanja, pripravljalo in razvijalo bi programe in ustrezno izvajalsko mrežo za to področje, usposabljalо kadre za organiziranje in izpeljavo državljanške vzgoje, razčlenjevalо in spremljalo razvoj, raziskovalо to področje izobraževanja odraslih in širilo njegova spoznanja. Pri svojem delu bi se moralo seveda povezovati z ustreznimi ustanovami in posamezniki doma in v tujini.

Kot racionalno organizacijsko rešitev smo predlagali, naj bi novo središče delovalo kot posebna pravno in organizacijsko samostojna ustanova pri ACS. Tako bi zagotovili povezavo z dozdajšnjim delom na tem področju (program PHARE za razvoj demokracije), uporabili bi lahko organizacijske in prostorske zmogljivosti ACS ter že vpeljane mednarodne stike.

Ker imajo podobne potrebe tudi druge nekdanje socialistične države srednje in vzhodne Evrope, bi si ISEDEM lahko postopno pridobilo vlogo usklajevalca razvoja državljanke vzgoje v teh državah. To pa bi bila nova priložnost za uveljavitev slovenske andragogike v svetu.

Predlog za ustanovitev središča bo za Vlado RS pripravil mag. Jože Miklavc.

Dr. Zoran Jelenc, ACS

Prva seja Izvršnega odbora ESREA v novi sestavi

Na Dunaju je bila od 23. do 25. septembra prva seja novoizvoljenega Izvršnega odbora Evropskega združenja raziskovalcev izobraževanja odraslih - ESREA. Na programu sta bili poleg organizacijskih vprašanj (konstituiranje novega izvršnega odbora, izvolitev predsednika, sprejem statuta, dogovor o načinu delovanja IO in organizacije, poročila o članstvu in o finančnem stanju) še dve vsebinski točki: poročilo o delovanju in odpiranju novih raziskovalnih mrež in priprave na konferenco članov ESREA.

Na kratko lahko povzamem tele pomembnejše novosti v organizacijskih zadevah:

- Za predsednika je bil ponovno izvoljen Kjell Rubenson.
- Mandat izvršnega odbora bo trajal tri leta in velja tudi za sedež in sekretarja organizacije.
- Poleg dveh že izvoljenih članov IO z območja srednje- in vzhodnoevropskih nekdanjih socialističnih držav (Stanislav Hubík iz Češke Republike, Zoran Jelenc iz Slovenije) je bila v razširjeno sestavo IO izvoljena še Talvi Marja iz Estonije.
- ESREA združuje 189 članov, ki izpolnjujejo pogoje za članstvo.

Leta 1995 bo organizirana konferenca članov ESREA. Tema konference bo Izobraževanje odraslih in socialna participacija v spremenljajoči se Evropi. Konferenca bo v Stroblu (Avstrija), septembra 1995. Pričakujejo, da se je bo udeležilo približno 120 članov. Na njej se bodo predstavili člani s svojimi raziskavami, pri programih pa bodo posebej upoštevalo možnosti, da se predstavijo vse delujoče raziskovalne mreže ESREA. Prispevke za konferenco bodo odbrali po strogih merilih, ki veljajo za znanstveno raziskovalno delo.

Pri ESREA deluje ta čas osem raziskovalnih mrež, in sicer:

- raziskovanje življenjske zgodovine in biografij;
- dejavno demokratično državljanstvo;
- migracije, rasizem, ksenofobija;
- izobraževanje odraslih in trg dela;
- medkulturni vplivi in zgodovina izobraževanja odraslih;
- sodelovanje prek meja in regionalno sodelovanje;
- starejši odrasli;
- socialna mobilizacija in izobraževanje odraslih.

Ustanovljeni sta bili sicer še dve mreži, vendar imata konstitucijske težave svojega konstituiranja, in zato nista zaživeli. Predlagani sta bili dve novi mreži:

- učenje in poučevanje odraslih ter
- spola in izobraževanje odraslih.

Na tej seji sem napovedal, da bi lahko ustanovili novo mrežo, ki bi se imenovala: Izobraževanje odraslih v obdobju tranzicije v nekdanjih socialističnih državah v Evropi; o predlogu za ustanovitev te mreže se bomo dogovorili na sestanku s predstavniki teh držav, ki bo predvidoma v Ljubljani, januarja 1995.

Izvršni odbor se je tudi sezriani s potekom raziskave Stanje razvoja izobraževanja odraslih (o tem poročamo v posebnem prispevku).

Dr. Zoran Jelenc, ACS

KOTIČEK JE VAŠ

Usposabljanje slamokrovcev

Morda ste že prebrali v dnevnem časopisu (Več o tem projektu je mogoče prebrati v časopisih Večer, 17. in 23. 9. 1994, Delo, 9. 6. 1994, 17. 8. 1994 in 20. 9. 1994, Slovenec, 3. 10. 1994 in Vestnik, 22. 9. 1994 in 6. 10. 1994), da je naša Ljudska univerza v Gornji Radgoni pripravila in tudi izpeljala nekoliko nenavaden projekt, usposabljanje slamokrovcev.

Priprave nanj so potekale že od lanskega leta pa vse do začetka tečaja, to je do 19. septembra 1994.

Slamo oziroma šopice so nam pripravili bližnji kmetje, ki so morali žito požeti in omlatiti ročno. Stroške za slamo je poravnal Izvršni svet Skupščine občine Gornja Radgona, lastnik pletenjače (Pletenjača je več kot 200 let stara, z lesenimi vitrami pletena, z ilovico ometana in s slamo pokrita manjša vinska klet, ki stoji na Sovjaku, njeno fotografijo pa najdemo v knjigi dr. Janeza Bogataja Sto srečanj z dediščino na Slovenskem, str. 125.), ki smo jo pokrili na Sovjaku, je pripravil trame, late, gožice in zatikače, naš zavod pa je plačal druge stroške usposabljanja (honorar mojstra, kilometrina, topila malica in potrdila).

Tečaj je potekal prva dva dni po kombinirani metodi z razlago in demonstracijo mojstra ter s praktičnim delom udeležencev na posebnem modelu, nato pa so se tečajniki podali še na streho stare pletenjače; to so najprej odkrili, ji obnovili ostrešje in potem v preostalih dneh prekrili s slamo.

Tako smo nekaj ljudi usposobili za slamokrovce, po katerih je v zadnjem času večje povpraševanje, pomembno je tudi to, da smo rešili še en objekt iz naše bogate kulturne dediščine propada.

Anton Vodan, LU Gornja Radgona

S POTI

Izobraževanje odraslih v kanadski provinci Britanska Kolumbija

Od 10. do 17. septembra sem se na povabilo prof. dr. Kjella Rubensona, direktorja Centra za raziskovanje izobraževalne politike pri Univerzi British Columbia (UBC) v Vancouvrju mudil v kanadski provinci British Columbia (BC). Poleg ustanov, ki pripadajo UBC, sem obiskal še ministrstvo, ki je pristojno za izobraževanje odraslih, in enega od številnih kolidžev v tej deželi.

Po razvitosti izobraževanja odraslih spada Kanada nedvomno med najbolj razvite države na svetu. Seveda pa o njej ne moremo govoriti kot o enotnem pojmu ali enoviti državi. Njene province odločajo o številnih vprašanjih zelo samostojno. Med področji, ki jih province tako urejajo, je tudi izobraževanje in še posebno izobraževanje odraslih. Po tem, kar vem o izobraževanju odraslih v Kanadi - doslej sem obiskal tri njene province, poleg Britanske Kolumbije še Ontario in Quebec - lahko rečem, da ima BC med vsemi kanadskimi provincami najboljše razmere in možnosti za izobraževanje odraslih. Tu je v nasprotju s stanjem v drugih kanadskih provincah izobraževanje odraslih celo v velikem zagonu in vzponu. Na to vplivata predvsem dve okoliščini:

- v BC, zlasti še na UBC, jim je uspelo v zadnjih dvajsetih letih izredno razviti andragoško stroko, in to ne le z domaćimi strokovnjaki, temveč tudi s tujimi; ti so se v novih okoliščinah zelo dobro znašli in se jim prilagodili, seveda pa so tu tudi uspešno uveljavili svoje znanje;
- uradna politika zelo podpira razvoj izobraževanja odraslih.

Primer BC znova potrjuje, da so možnosti za razvoj kakega področja, v našem primeru izobraževanja odraslih, najboljše tam, kjer razvita stroka - kot pobudnica strokovnega razvoja - dobiva ustrezno politično ali družbeno podporo. Tokrat je spodbujanje vzajemno.

V tem prispevku bom le na kratko opisal svoje vtise in ugotovitve o tem, kar sem lahko videl v BC. Kdor se zanima za navedena vprašanja bolj podrobno, si lahko ogleda v knjižnici ACS nekaj gradiva, ki sem ga dobil ob obiskih ustanov in posameznikov v BC.

Prvi del namenjam izobraževanju odraslih na UBC. Najprej pa nekaj vtisov o UBC. To je zelo velika univerza, ki je prostorsko strnjena in sestavlja t.i. campus: vse univerzitetne enote so združene v enovito naselje, po njegovi obsežnosti bi mu celo lahko rekli mesto, saj ima razvito vso mestno infrastrukturo, kot so ceste, parki, promet, trgovine, gostinske in prenočitvene zmogljivosti, cerkve, seveda pa tudi vsa univerzitetna poslopja za različne panoge, ki sestavljajo univerzo; poleg neposrednih zmogljivosti za izobraževalno delo (predavalnice, učilnice, kabineti) so tu tudi vsa upravna poslopja ter znanstvene ustanove (instituti), knjižnice, muzeji itn.

Izobraževanje odraslih na UBC je institucionalno strnjeno v treh ustanovah, to pa so: Središče za raziskovanje izobraževanja odraslih, Središče za raziskovanje izobraževalne politike in ustanovi za Nadaljnji študij.

Središče za raziskovanje izobraževanja odraslih (Adult Education Research Centre, predstojnik je ta čas Thomas J. Sork);

Ukvarja se tako z izobraževanjem izobraževalcev odraslih (andragogov) kot tudi z raziskovanjem izobraževanja odraslih. Študij izobraževanja odraslih v Kanadi je organiziran kot nadgradnja poprejšnjega splošnega študija (npr. izobraževanja, lahko pa tudi drugih ustreznih smeri); velik del dejavnosti središča pa je namenjen podiplomskemu izobraževanju andragogov. Središče in njegovi sodelavci imajo obsezen in razvejen raziskovalni program, ki je povezan s področji, s katerimi se ukvarja ustanova, oziroma s predmeti, ki jih obvladajo tam zaposleni profesorji. Tu deluje nekaj svetovno znanih andragogov, kot so: Kjell Rubenson (njegovo ožje interesno področje je sociologija izobraževanja, socialna gibanja in izobraževanje, sociologija znanosti, izobraževanje in delo, sicer pa je to strokovnjak širokega profila, ki je objavil številna dela tudi o drugih vprašanjih izobraževanja odraslih), Thomas J. Sork (priprava in evalvacija programov v izobraževanju odraslih), William Griffin (sistemi in politika izobraževanja odraslih), Roger Boshier (motivacija za izobraževanje odraslih), Hans Schutze (visokošolsko izobraževanje odraslih) in drugi.

Središče za raziskovanje izobraževalne politike (Centre for Policy Studies in Education, direktor je ta čas Kjell Rubenson);

Središče se ne ukvarja samo s študijem in poučevanjem izobraževanja odraslih (ni izobraževalna ustanova), in to, kot nam pove ime ustanove, predvsem z vprašanjil razvojne politike. Njen program je usmerjen predvsem k preučevanju odnosa med družbo in izobraževanjem. Pri tem dobiva spodbude in podporo zlasti iz Ministrstva za razvoj spremnosti, usposabljanje in delo (o obisku tega ministrstva bom poročal v nadaljevanju), zato so takšne tudi prednostne teme njegovih raziskovalnih projektov, npr.: Nadaljnje izobraževanje v kolidžih in inštitutih v BC, Podlage za vseživljensko učenje, Vloga univerze pri usposabljanju delovne sile, Razvoj cloveških virov v BC, Udeležba v izobraževanju odraslih v BC, Profil usposabljanja odraslih v Kanadi in Strategija razvijanja delovne sile. Središče ima svojo interno strokovno revijo Policy Explorations, v njej objavljajo dosežke svojih raziskav in študij.

Ustanova z imenom Nadaljnji študij (Continuing Studies, predstojnik Walter Uegama)

Je središče, v katerem se ukvarjajo le z organizacijo in izvajanjem izobraževanja: organizirajo nadaljnji študij, torej strokovno izobraževanje in spopolnjevanje na visokošolski ravni, za potrebe UBC. Pomembni nalogi središča sta razvijanje in uveljavljanje strategije nadaljnjega izobraževanja. Ob tem je treba povedati, da organizira to središče le nadaljnji študij ali spopolnjevanje za tiste univerzitetne enote in panoge, ki ga ne organizirajo same; je torej je nekakšno izobraževalno središče za UBC, ki ne izključuje drugih možnosti za izobraževanje na fakultetah in enotah UBC, pomaga pa s svojimi programi tistim, ki tega ne naredijo sami in ki si pri organizaciji strokovnega in drugega izobraževanja in spopolnjevanja želijo pomagati z njegovimi zmogljivostmi. Zmogljivosti tega središča pa so res velike, saj je v njem zaposlenih 85 sodelavcev s polnim delovnim časom. Poleg programov za strokovno izobraževanje in spopolnjevanje razvija tudi programe splošnega izobraževanja, kot so Učenje tujih jezikov, Splošno računalniško izobraževanje, Ekološka vzgoja, Usposabljanje menedžerjev itn. Ima programe za pridobitev javno veljavnih spričeval in tudi druge. Študij

organizira s tradicionalnimi in tudi s sodobnimi orijemi netradicionalnimi pristopi, kot so izobraževanje na daljavo, odprto (dostopno) učenje, organizirano samostojno učenje itn.

Na UBC je torej izobraževanje odraslih zastopano kar s tremi strokovnimi (izvajalskimi in raziskovalnimi) središči, poleg tega pa imajo mnoge fakultete tudi svoja središča za nadaljnje izobraževanje. Zanimivo je, da je predstojnik Continuing Studies eden od podpredsednikov UBC; tako je torej izobraževanje odraslih ustrezno zastopano tudi v najvišji vodstveni sestavi univerze.

Dr. Zoran Jelenc, ACS

KONFERENCE, SEMINARJI .

Peta mednarodna konferenca o zgodovini izobraževanja odraslih

Od 10. do 13. julija 1994 je bila na Brdu 5. mednarodna konferenca na temo Izobraževanje odraslih in demokracija - Ideološke spremembe in posledice v izobraževanju. Prvi dan je bil namenjen sprejemu in registraciji udeležencev, seji programskega in organizacijskega odbora in odprtju, samo delo konference pa je potekalo od 11. do 13. julija. Konferenco je organizirala Fakulteta za organizacijske vede Kranj, ki deluje v sklopu Univerze v Mariboru. Predsednik organizacijskega odbora je bil prof. dr. Jurij Jug, generalni sekretar pa Nace Pavlin, diplomirani pravnik, član organizacijskega in programskega odbora pa so bili mednarodno priznani znanstveniki s področja izobraževanja odraslih, profesorji in drugi strokovnjaki iz Nemčije, Švedske, Velike Britanije, ZDA, Izraela, Avstrije in Slovenije.

Na mednarodni konferenci je z referati nastopilo 37 udeležencev. Od teh jih je bilo 12 iz Slovenije, drugi pa so prišli iz Hrvaške, Slovaške, Avstrije, Madžarske, Nemčije, Romunije, Bolgarije, Velike Britanije in Koreje. Organizatorju je uspelo izdati šest zvezkov z referati. Posebno pregledna je publikacija, ki zajema povzetke vseh referatov.

Prof. dr. h. c. Franz Poggeler z Univerze v Aachnu (ZRN) je ob koncu konference povedal, da bodo v začetku leta 1995 v ZRN izdali zbornik vseh referatov v eni sami knjigi. Organizatorju mednarodne konference je treba izreči priznanje, da mu je uspelo zbrati pomembno svetovno elito s tega področja, in tudi udeležence z vzhoda in zahoda; med temi je bil tudi direktor korejskega izobraževalno-raziskovalnega inštituta v Seulu prof. dr. K. H. Lee.

Delo konference je potekalo plenarno in v skupinah. Ob koncu so udeleženci pohvalili organizatorja ter programski in organizacijski odbor in povedali, da se bodo še vrnili. Lahko rečemo, da je bila konferenca sočasno tudi svojevrstna predstavitev Slovenije.

Dr. Gabrijel Devetak, FOV Kranj

Smeri raziskovanja izobraževanja odraslih

Mednarodni seminar v Montrealu

V Novičkah smo že poročali, da poteka pri Unescovem Inštitutu za izobraževanje (UIE) v Hamburgu raziskava RAZISKOVANJE IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH: ANALIZA SVETOVNIH TRENDOV. Ker se je domala v istem času za podobno raziskavo odločila tudi ESREA (Evropsko združenje raziskovalcev izobraževanja odraslih), sta se obe organizaciji dogovorili, da bosta skupaj izpeljali raziskavo za Evropo. Vodenje raziskave za vsa druga območja z vsega sveta je prevzel UIE. Ta je tudi pripravil srečanje avtorjev regionalnih projektov, ki so se - potem ko so izdelali in poslali svoja poročila - sestali v Montrealu, od 6. do 9. septembra 1994. Mednarodnega seminarja se je kot koordinator raziskave za območje nekdanjih socialističnih držav srednje in vzhodne Evrope udeležil tudi Zoran Jelenc.

Udeleženci - poleg avtorjev ali predstavnikov obravnavanih območij so se seminarja udeležili še nekateri povabljeni strokovnjaki, skupaj jih je bilo 20 - so razpravljali o vprašanjih, ki so jih raziskovali vsak na svojem območju. To so bile teme: Pojavnost, pojmovanje in položaj izobraževanja odraslih, Organizacija raziskovanja (kraj, izpeljava, način financiranja), Teme raziskovanja, Raziskovalne metode in prijemi, Potrebe po raziskovanju in usmeritve v prihodnosti in Mednarodno sodelovanje.

Seminar in zanj pripravljeno gradivo - udeleženci so prejeli vsa poročila, ne pa tudi skupne sinteze obravnavanih vprašanj - sta omogočila razpravo o obravnavanih vprašanjih (ta je bila povzeta v skupnem poročilu o seminarju), ne pa tudi oblikovanja skupnih stališč in predlogov o ugotovljenih usmeritvah in o načinih njihovega obvladovanja v prihodnosti. Dogovorjeno je bilo, da bo celotno gradivo objavljeno v posebni izdaji Unesca v letu 1995, o raziskovalnih ugotovitvah pa bodo razpravljali tudi na prihodnji mednarodni konferenci Unesca o izobraževanju odraslih, ki bo leta 1997.

Zato tudi v tem kratkem poročilu ne bomo prikazali povzetkov o ugotovitvah raziskav; tega na kratko sploh ni mogoče narediti, saj se je pokazalo, da so razlike v svetu precejšnje in da ima vsako območje veliko posebnih značilnosti; te se začno že pri tem, da se v posameznih državah izobraževanje odraslih pojmuje želo različno in da ima na posameznih območjih zelo različen položaj. Morda bomo v prihodnjih številkah Novičk prikazali nekatere temeljne značilnosti izobraževanja odraslih in njegovega raziskovanja v raznih delih sveta, v Afriki, Aziji, Latinski Ameriki (nobene od teh celin pa ne moremo obravnavati kot enovito območje, saj se njihovi posamezni deli drug od drugega razlikujejo), Evropi (posebej sta bili obravnavani Zahodna in vzhodna Evropa) in Severni Ameriki (razdeljeni na ZDA in Kanado).

Celotno gradivo (15 različnih prispevkov in končno poročilo s seminarja) je na voljo v knjižnici ACS.

Dr. Zoran Jelenc, ACS

Izobraževanje odraslih in demokracija v večkulturni družbi

Konferenco s tem zanimivim naslovom je organiziralo dansko zunanj ministrstvo za udeležence iz držav srednje in vzhodne Evrope ter Skandinavije. Na njej je sodelovalo 32 udeležencev iz Danske, Norveške in Švedske ter nekdanjih socialističnih držav.

Organizatorji konference so si postavili tele cilje:

- spoznati Dansko in njen sistem države blaginje;
- opredeliti vlogo izobraževanja odraslih v moderni večkulturni družbi;
- kako ustvariti most med splošnim izobraževanjem odraslih kot funkciji demokracije in konceptom poklicnega izobraževanja in usposabljanja;
- spoznati nove modele in metode izobraževanja, da bomo pripravljeni za prihodnje izzive;
- predlagati dejavnosti, ki jih bodo lahko izpeljale izobraževalne institucije na lokalni, nacionalni in Evropski ravni;
- navezati stike, da bi lahko sodelovali z deželami vzhodne in osrednje Evrope;
- izdelati dokument, ki bi ga lahko uporabili za program Evropske skupnosti v povezavi z izobraževanjem odraslih in evropskim državljanstvom.

Izhodišče je bilo izobraževanje odraslih za prosvetljevanje in demokracijo na Dansku. Tam praznujejo letos 150-letnico ustanovitve prvega kolidža z domsko oskrbo, ki je pomenil uresničenje tega koncepta izobraževanja odraslih. Idejni oče koncepta je filozof in teolog N. F. S. Grundtvig (1783-1872). V prvem in kasnejših kolidžih je izobraževanje obsegalo splošno in strokovno izobraževanje (ne smemo pozabiti, da je bila Danska agrarna dežela) v okolju, ki naj bi spodbujalo, po Grundtvigovi opredelitvi, tri temeljne sestavine človeškega bitja: racionalno mišljenje, čustva in domislijo. Udeleženci izobraževanja so prišli v kolidže, kjer so se skupaj učili in tudi skupaj preživljali prosti čas. Zato ni nič nenavadnega, da so ljudske višoke šole (Folkeoplysning) zgrajene v ruralnem okolju in stran od velikih mest. Ta koncept, sicer nekoliko prilagojen, je še zmeraj v veljavi.

Na konferenci smo udeleženci spoznali Dansko, delovanje in ureditev države (zgodovino, prebivalstvo, politično ureditev, organizacijo in delovanje državne uprave) in neno izobraževanje (izobraževalni sistem, ljudske višoke šole, financiranje šolstva in izobraževanja odraslih, izobraževanje v upravi, izobraževanje v lokalni skupnosti, izobraževanje brezposelnih).

Konferenca je bila razdeljena na predstavitve, predavanja, razprave in obiske posameznih institucij. Obiskali smo dve različni občini (okoli 5.100.000 Dancov živi v 273 občinah in 14 okrajih - to pomeni, da je v vsaki občini povprečno 18.600 prebivalcev); tam so nam predstavili delovanje občinske uprave ter podrobnejše funkcije občine v izobraževanju prebivalcev. Po zakonih financira občinska uprava splošno izobraževanje odraslih (pri tem je zanimivo, da je del denarja namenjen razvoju programov in inovacijam) in sofinancira različna društva. Skupaj z državo sofinancira tudi zasebne šole (država in občina prispevata okoli 85 % sredstev teh šol, 15 % prispevajo starši), produktivne šole (kratko o vsebini teh šol v decembarskih Novičkah 1992/2) in dnevne šole za odrasle.

Kot vsaka konferenca je tudi ta imela še 'skriti del'. To pa je navezovanje stikov z udeleženci, izmenjava izkušenj in pogovor o tem, kako to delamo pri "nas". Ker je bila konferenca organizirana na ljudski visoki šoli (torej v agrarnem okolju in zunaj vasi) smo udeleženci skusili, kaj pomeni "učiti se" in "živeti" skupaj.

Ob vsakem takem dogodku človek primerja stanje v okolju iz katerega prihaja, s tistim, v katero je prišel, in onim, ki so ga opisali sogovorniki. Lahko rečem, da se je zopet pokazalo, da je izobraževanje odraslih v Sloveniji primerno razvito in ima na tem področju že tudi ugled. Nekateri udeleženci so poznali dokument Izobraževanje odraslih za 21. stoletje, ki ga je slovenska delegacija predstavila na sklepni konferenci Izobraževanje odraslih in družbene spremembe v Strasbourg, marca 1993, in vedeli marsikaj o konferenci Premislek o izobraževanju odraslih, ki je bila oktobra 1993 v Ljubljani. To pa še ni vse. Slovenija je izobraževanje odraslih že dolgo predstavljala v mednarodnem okolju, vendar je bila oblika državne združbe takrat drugačna in jo kot Republiko Slovenijo niso poznali.

Konferenca Izobraževanje odraslih in demokracija v večkulturni družbi je bila svojevrstno doživetje danskega izobraževalnega sistema, predvsem danske ljudske visoke šole (Folkeoplysnings) in življenja v njej. Naj končam z mislijo, ki se mi je tam porodila: Danska v izobraževanju neguje svoje korenine, se jih zaveda in je nanje ponosna.

Mag. Vida A. Mohorčič Špolar, ACS

PREBRALI SMO ZA VAS

Workplace 2000:

Joseph H. Boyett and Henry P. Conn, A Plume Book, Penguin Group, May 1992.

Knjiga sicer ni čisto nova in jo imate morda celo v svoji zbirkki. Za tiste, ki je še niste prebrali, morda ne bo odveč, če jo na kratko predstavim. Kdor jo bo vzel v roke, bo na hrbtni strani prebral: "Predstavljate si delovno mesto, kjer ni žigosne ure, ne nadzornikov, ne opredelitve dela, ne definiranih delovnih nalog, ne urne delovne postavke, ne avtomatičnega napredovanja, ne kvara v proizvodnji in ne pritožb strank - v podjetju, ki z 99 odstotno kakovostjo proizvaja dobrine in storitve. Predstavljate si tudi delavce, ki sledijo vodjem, ne menedžerjem, in jih poslovanje podjetja skrbi ravno toliko kot lasten bančni račun." Knjigo, kjer je vse to mogoče prebrati, sta avtorja razdelila v 10 poglavij.

Prvo ima naslov Prihodnje ameriško delovno mesto in na kratko predstavlja delovno mesto v pomenu besedila v navedku ter utemeljuje, zakaj se novo 'delovno mesto 2000' poraja.

V drugem poglavju, Prihodnja sestava in kultura, avtorja opredeljujeta, zakaj je bolj sploščena organizacija vodenja potrebna in zakaj bo srednji menedžment počasi postal

nepotreben. Katera tehnologija, ki že omogoča drugačno vodenje, bo tudi povečala sodelovanje pri opravljanju delovnih nalog in oblikovanju podobe 'pripadnosti' podjetju.

Tretje poglavje je namenjeno Informatiki in menjavi informacij. Opredeljuje pomen vloge informacij in informatike na novem delovnem mestu in njun vpliv na spremembe v komunikaciji in ocenjevanju dela vseh zaposlenih ter pomen povratnih informacij o tem, kako delam in kaj se od mene pričakuje. Končuje s pozitivnimi in negativnimi stranmi sodeluje v informiranju.

Četrti poglavje namenja pozornost Motivaciji delavcev na delovnem mestu 2000. Govori o tradiciji ameriškega menedžmenta, psihologiji motivacije delavcev, prehodu v novo stanje in motivaciji zaposlenih na delovnem mestu 2000, kar zadeva osebno zavzetost in pripadnost podjetju.

V petem poglavju, ki sta ga avtorja naslovila Različen tip plačila, prikazujeta nekaj zgledov, ki delovno mesto 2000 že napovedujejo, podjetja, kjer že poteka delo, kakršno opisujeta, ter kako in zakaj se način plačevanja zaposlenih spreminja. Kaj se pri tem spodbuja, kako se vrednoti in plačuje posameznikovo znanje, spodbuja pridobivanje izkušenj in s tem tudi čim večja prožnost.

Šesto poglavje poglobljeno obravnava vodenje na novem delovnem mestu. Opisuje razliko med vodji (leaders) in menedžerji (managers). Pisca pravita, da je bila večina ameriških delavcev v osemdesetih letih "upravljana" in manjšina vodena. Po njuni definiciji so vodje lahko menedžerji (upravljalci), vendar je upravljanje le manjši del vodenja. Menedžerji planirajo, organizirajo, kadrujejo, vodijo in nadzorujejo. Vodje sicer delajo vse to, vendar ne samo in izključno to. Po besedah avtorjev delo vodij daleč presega menedžerske funkcije. Za ponazoritev navajata Burtha Namusa. "Skrb menedžerjev je, da so stvari opravljene pravilno... Vodje se osredotočajo, da opravijo prave stvari, in izbirajo, kaj naj bo narejeno in zakaj, ne samo kako." V nadaljevanju opisujeta, kako se dela za prvega vodjo, s kakšnimi težavami se bo vodja delovnega mesta 2000 ubadal in kako spoznamo dobre in slabe vodje.

V sedmem poglavju opisujeta poskuse, ki so v različnih podjetjih, manjših in velikih družbah, med njimi npr. General Motors, potekali od leta 1971 do 1986 in kaj se da iz teh poskusov naučiti.

Osmo poglavje je namenjeno zaposlenim. Orisuje dva tipa delovnih timov (tim kot delovna enota in tim kot samoupravljalska enota), ki bosta prevladovala na delovnem mestu 2000. Avtorja govorita o ovirah na poti do samoupravljalskega tima, o tem, kaj pomeni delati za tim, v timskem delovnem okolju, sindikatih na delovnem mestu 2000 in kako na tem delovnem mestu preživeti.

Deveto poglavje je namenjeno izobraževanju in novemu delovnemu mestu. Govori o krizi ameriškega izobraževanja (25 - odstotni osip v srednjem izobraževanju, funkcionalna nepismenost, nepoznavanje zgodovine - samo 25 % anketirancev visokih šol je npr. vedelo, da je Kolumb pristal v Novem svetu pred letom 1500, ipd.), zakaj in kako je bil ameriški izobraževalni sistem neuspešen. Pišeta tudi o izobraževalnih zahtevah novega delovnega mesta, o spremnostih, ki jih bo le-to zahtevalo: naučiti učiti se, sposobnost (branja, pisanja in računanja), komunikacija, osebni menedžment, prilagajanje, skupinska uspešnost in vpliv.

Deseto poglavje govori o zahtevah in pričakovanjih novega delovnega mesta. Zaposlen mora biti predvsem hiter in popoln, od njega pričakujejo, da bo služil strankam in bo snosohen z manj narediti več.

Zadnje poglavje z naslovom Dosegati svetovne standarde v kakovosti, storitvi in inovacijah, govori o primerih, kjer je to že vsakdanja praksa.

Knjiga Delovno mesto 2000 je napisana po receptu, ki je vedno uspešen. Kombinacija vizije in dejstev. Napisana je tako, da je nemogoče reči - to ni mogoče, to se ne bo zgodilo. Dozdajšnji razvoj nam kaže, da se lahko zgodi, in dejstva, navedena v knjigi, prepričujejo, da bo tako. In četudi ne verjamemo, da bo ravnno tako, je dovolj zgledov iz pretekle prakse, ki nas bodo, ko bomo knjigo prebrali, siliли v razmišljanje. Morda tudi v kaj več.

Mag. Vida A. Mohorčič Špolar, ACS

PRIPRAVLJAMO

Seminar Stephana Haslama

Vse, ki ste se že prijavili in vse, ki se še nameravate, obveščamo, da bo seminar Stephena Haslama KAJ NOVEGA SE LAHKO NAUČIM O USPEŠNEM SODELOVANJU Z LJUDMI potekal 5. in 6. decembra 1994 na Andragoškem centru RS, Šmartinska 134a, Ljubljana, med 9. in 17. uro.

Podrobna vsebina programa je bila objavljena v prejšnji številki Novičk, zato vabimo vse, ki se zanimajo za seminar, da se prijavite po tel. 061 446 482, Zdenka Birman Forjanič. Prijave sprejemamo najkasneje do 10. novembra 1994.

Kotizacija za dvodnevno delavnico znaša 18.000 tolarjev. Nakazite jo pred začetkom seminarja za žiroračun številka: 50103-603-1771, z oznako 'Haslam'.

Zdenka Birman-Forjanič, ACS

Predavanja dr. Briana Streeta

Na povabilo Oddelka za pedagogiko pri Filozofski fakulteti in v sodelovanju z Andragoškim centrom Slovenije, bo od 12. do 19. novembra 1994 v Ljubljani predaval britanski profesor dr. Brian Street. Dr. Street je avtoriteta na področju preučevanja pismenosti, posebno pomemben je njegov prispevek k razumevanju koncepta in rabe pismenosti v različnih kulturnih okoljih. Predavanja so namenjena študentom andragogike, pedagogike in socialne antropologije. Vabljeni pa so vsi, ki jih teoretični socialnoantropološki vidik preučevanja pismenosti zanima. Vsebina njegovih predavanj bo:

- funkcionalna pismenost: razprave in pomeni,
- teorija in praksa v programih opismenjevanja v družbah v razvoju (študij primerov),
- teorija in praksa v programih opismenjevanja v razvitih družbah (študij primerov),
- prispevek etnografskih študij pismenosti k razvoju programov,

- kritične in teoretične implikacije.

Dr. Street predava socialno antropologijo na Univerzi Sussex v Veliki Britaniji. Njegova najbolj znana dela so: *The Schooling of Literacy in Literacy and Community*, *Crosscultural Approaches to Literacy* ter *Literacy in Theory and Practice* (slednje je na voljo v knjižnjici ACS). Njegova dela še niso izšla v slovenščini.

Predavanja bodo potekala na Oddelku za pedagogiko na Filozofski fakulteti v Ljubljani in na Andragoškem centru Slovenije. Program z natančnejšimi informacijami o poteku predavanj bo objavljen v dnevнем časopisu. Pokličeče pa lahko tudi na Andragoški center Slovenije tel. 061 446 482 (Alenka Janko ali Ester Možina).

Srečanja ob petkih

Novembra in decembra bomo imeli po eno izobraževalno srečanje na mesec, in sicer:

Petek, 11. 11. 1994 ob 9. uri

Tema: **INTERAKCIJA MED UPORABNIKOM IN ZASLONOM - PRED NEDAVNIM ŠE SANJE, DANES RESNIČNOST**

Multimedia je kombinacija filma, slike, zvoka, besedila, grafične, animacije in nam tako omogoča celostno podajanje informacije ter interakcijo med gledalcem in predvajanim programom. To pomeni, da uporabnik ne spremišča programa le pasivno, temveč sam vodi to, kar vidi in sliši. S pritiskom na gumb mu ni le omogočen dostop do informacij, temveč lahko izbira med informacijami in načinom prenašanja: film, slika, zvok, besedilo, grafika ali animacija. Človek ob pomoči slike lahko dojame informacijo bolj celostno in popolno kot z drugimi načini sporočanja.

Multimedia ni samo oblika izobraževanja, individualne ali skupinske zabave, temveč nam posreduje informacije na nov, privlačen in zanimiv način, ki se danes uporablja predvsem pri trženju in predstavitevah.

Srečanje bo vodil gospod Marko Demšar, podjetje MULTIMIX, d.o.o., Ljubljana.

Petek, 9. 12. 1994 ob 9. uri

Predstavitev strokovne publikacije: **UČINKOVITO ISKANJE INFORMACIJ V BAZAH PODATKOV V DIALOGU ONLINE: smernice v praksi**

Predstavljene bodo smernice praktičnega načina iskanja informacij v dialogu online, koristi iskanja in ponudbe informacij, ovrednotenje virov informacij dostopnih v dialogu online, pogoji dostopa do informacijskega servisa, tipologija baz podatkov in strategija iskanja informacij v dialogu online.

Strokovno publikacijo bo predstavila gospa Nada Darinka Celija, dipl. inž.

Zdenka Birman-Forlanič, ACS

OBVESTILI

Razpis nagrad Republike Slovenije na področju šolstva

V sredstvih javnega obveščanja (Delo idr., 21. 10. 1994) je bil objavljen razpis nagrad Republike Slovenije na področju šolstva.

Nagrade Republike Slovenije na področju šolstva se podeljujejo za najvišje dosežke, ki pomembno prispevajo k razvoju pedagoške prakse in teorije ter h kvalitetnemu izobraževanju, utrujejo varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin v vzgoji in izobraževanju, omogočajo pozitivne vzgojne vplive šole ter spodbujajo humanizacijo odnosov v šoli.

Kandidate za nagrade lahko predlagajo fizične in pravne osebe.

Nagrado lahko prejme posameznik, skupina, zavod ali druga organizacija s področja predšolske vzgoje, osnovnega šolstva, osnovnega glasbenega šolstva, izobraževanja in usposabljanja otrok in mladostnikov z motnjami v razvoju, srednjega šolstva, izobraževanja odraslih, višjega in visokega šolstva, dijaških in študentskih domov, šolstva pripadnikov madžarske in italijanske narodnostne skupnosti in Romov, šolstva pripadnikov slovenske manjšine v Italiji, Avstriji in na Madžarskem ter dopolnilnega pouka slovenskega jezika in kulture za Slovence po svetu.

Predloge z utemeljitvijo in dokazili lahko pravne in fizične osebe pošljemo v zaprti ovojnici na naslov Ministrstvo za šolstvo in šport, Župančičeva 6, Ljubljana, s pripisom "NE ODPIRAJ - RAZPIS ZA NAGRADE NA PODROČJU ŠOLSTVA" ali jih prinesejo osebno najkasneje do ponedeljka, 21. novembra 1994 do 12. ure.

Kriterije za dodelitev nagrad in navodila za sestavo predloga si oglejte v razpisu. Nanj vas opozarjam zato, da v sredini, kjer delujete, ocenite, ali je tudi na področju izobraževanja odraslih posameznik ali organizacija, ki izpolnjuje pogoje za dodelitev nagrade.

Strokovni posvet ADS

Strokovni posvet Andragoškega društva Slovenije 'Vloga izobraževanja odraslih pri demokratizaciji družbe' bo od 1. do 2. decembra 1994 v Postojni.

Prijave sprejemamo do 12. novembra 1994 na naslov: Andragoško društvo Slovenije Šmartinska 134/a, 61000 Ljubljana.

NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS

Adult education in Finland. Helsinki : Ministry of Education, 1993. 31 str.

Arnold, Rolf: *Betriebliche Weiterbildung.* Bad Heilbrunn/Obb. : Klinkhardt, 1991. 214 str. (Theorie und Praxis der Erwachsenenbildung)

Best, Francine: *Education, culture, human rights and international understanding : the promotion of humanistic, ethical and cultural values in education.* Paris : Unesco, 1990. 20 str.

Bournier, Tom: *Part-time students and their experience of higher education.* Buckingham ; Philadelphia : The Society for research into Higher Education ; Open University Press, 1991. 146 str.

Higher education and employment : the changing relationship. The case of the humanities and social sciences : Finnish national report prepared for OECD / Monica Melén Paaso, co-ordinator. Helsinki, 1990. 90 str.

Collaborating for educational change : the role of teachers, parents and the community in school improvement / ed. by Sheldon Shaefner. Paris : International Institute for Educational Planning, 1992. 192 str.

Dey, Ian; Jean Harrison: *Distance education and training for small firms United Kingdom.* Berlin : CEDEFOP, 1988. 87 str.

Drofenik, Olga: *Izobraževanje odraslih v letih 1992 in 1993 : nacionalno poročilo.* Ljubljana : Andragoški center Republike Slovenije, 1994. 29 str.

Effective youth work : a report by HM Inspectors. Stanmore : Department of Education and Science, 1987. 23 str. (Education Observed 6).

Erwachsenenbildung als Ansatz zur Technikgestaltung / Peter Faulstich ... (et al.). Frankfurt (Main) : Pädagogische Arbeitsstelle des Deutschen Volkshochschul-Verbandes, 1991. 104 str. (Berichte, Materialien, Planungshilfen)

Extra-mural diploma in adult vocational guidance theory and practice : course overview. Dublin ; Maynooth : FAS Training and Employment Authority ; St. Patrick's College, Centre for Adult and Community Authority, 1993. 20 str.

Geistig Behinderte in der Erwachsenenbildung. Eine Standortbestimmung = des adultes handicapés mentaux en formation continue. Un aperçu de la situation / Karin Bernarth, Franz Ziegler (Hrsg./Ed.). LuzernEdition SZH/SPC, 1990. 156 str.

Gravalas, Brigitte; Vera Meissner: *Financing of vocational training in the Federal Republic of Germany : annotated bibliography.* Berlin : CEDEFOP, 1990. 188 str.

Harry, Keith: *Distance education in Western Europe : a selective annotated bibliography of current literature.* Berlin : CEDEFOP, 1985. 174 str.

Hille, Barbara: *"Jugend in vereinten Deutschland" : Ergebnisse der empirischen Jugendforschung für die Erwachsenenbildung.* Frankfurt (Main) : Pädagogische Arbeitsstelle des Deutschen Volkshochschul-Verbandes, 1991. 49 str. (Berichte, Materialien, Planungshilfen)

Hurlebaus, Horst-Dieter: Rechtsratgeber Berufsbildung : Handbuch für die Praxis. 9 Aufl. Bonn : Deutscher Industrie- und Handelstag (DIHT), 1993. 211 str.

International education indicators. General Assembly on International education indicators, Lugano-Cadro, 16-18 September 1991. Paris : OECD, Centre for Educational Research and Innovation, 1991. 477 str.

Jelenc, Zoran: Neformalno izobraževanje odraslih v organizacijah. Doktorska disertacija. Ljubljana : Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, 1992. 429 str.

Kadrovske vidiki prestrukturiranja v podjetju / uredil Zvone Vodovnik. Portorož : Zveza kadrovskih delavcev Slovenije, 1992. 179 str.

Köditz, Volker: A summary report on the services available for the unemployed and especially the long-term unemployed in Denmark, the Federal Republic of Germany, France, Italy, the Netherlands, Portugal, Spain and the United Kingdom. Berlin : CEDEFOP, 1990. 99 str. loč. pag.

Krapohl, Lothar: Erwachsenenbildung : Spontaneität und Planung. Aachen : IBS Institut für Beratung und Supervision, 1987. 264 str.

Learning for success : work-based learning as the core of an employee development strategy. Sheffield : Employment Department Training, Enterprise and Education Directorate, 1992. 28 str.

Levine, Kenneth: The social context of literacy. London : New York : Routledge ; Kegan Paul, 1986. 253 str. (Language, education and society)

Lundberg, Ingvar; Piro Linnakylä: Teaching reading around the world. Hague : The International Association for the Evaluation of Educational Achievement (IEA), 1993. 97 str.

Marockie, Henry R.: A quick guide to taking employment tests and applying for government and other jobs. Fairmont : North Central Regional Service Agency, 1992. 27 str.

Meighan, M.: How to design and deliver induction training programmes. London : Kogan Page, 1991. 107 str. (The Kogan Page practical trainer series)

Mills, A.F.: Counsellor's manual for the job finding club / Arthur F. Mills. Employment Counseling Development Division Worker Development Branch; Canada Employment and Immigration Commission, 1987. 262 str.

National vocational qualifications and further education / M. Bees and M. Swords (Ed.). London: Kogan Page, 1990. 223 str.

Peter Monetti, ACS

4Cs
SAGE